

نویسنده ها : جفری دی ساکس و سیبیل فارس
منبع و تاریخ نشر : از ارشیف جفری ساکس «2026-01-24»
بر گردان : پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

دونالد ترامپ، رئیس جمهور ایالات متحده، در حاشیه نشست سالانه مجمع جهانی اقتصاد (WEF) در داووس، ۲۱ ژانویه ۲۰۲۶، در کنار مارکو ریبیو، وزیر امور خارجه ایالات متحده، اسکات بسنت، وزیر خزانهداری ایالات متحده و هاوارد لوتنیک، وزیر بازرگانی ایالات متحده، در حال گفتگو با دبیرکل ناتو (تصویر نیست). (عکس از مندل نگان / خبرگزاری فرانسه از طریق گتی ایمیجز)

**«کشورداری اقتصادی» افشا شد: یکی
از ارکان کلیدی جنگ هیبریدی ایالات
متحده که همه می‌توانند آن را ببینند**

***‘Economic Statecraft’ Exposed: A Key
Pillar of US Hybrid Warfare for All to See***

این قطعاً دیپلماسی و اجبار نیست. این جنگی است که با ابزارهای اقتصادی هدایت می‌شود و همه اینها برای ایجاد بحران اقتصادی و ناآرامی‌های اجتماعی طراحی شده است که منجر به سقوط دولت می‌شود

It's certainly not diplomacy and it's not coercion. It is war conducted by economic means, all designed to produce an economic crisis and social unrest leading to a fall of the government.

„ *****

جان مینارد کینز در کتاب «پیامدهای اقتصادی صلح» (۱۹۱۹) به طور مشهوری نوشت: «هیچ وسیله‌ای ظریف‌تر و مطمئن‌تر از بی ارزش کردن پول رایج برای واژگون کردن پایه‌های موجود جامعه وجود ندارد. این فرآیند تمام نیروهای پنهان قانون اقتصادی را در جهت تخریب به کار می‌گیرد و این کار را به شیوه‌ای انجام می‌دهد که هیچ کس از هر میلیون نفر قادر به تشخیص آن نیست.»

ایالات متحده با تبدیل دلار به سلاح و استفاده از تحریم‌های اقتصادی و سیاست‌های مالی برای فروپاشی ارزهای کشورهای هدف، در این هنر تخریب استاد شده است. در ۱۹ ژانویه، ما «جنگ ترکیبی ایالات متحده و اسرائیل علیه ایران» را منتشر کردیم که شرح می‌دهد چگونه ایالات متحده و اسرائیل از طریق یک استراتژی هماهنگ تحریم‌های اقتصادی، اجبار مالی، عملیات سایبری، براندازی سیاسی و جنگ اطلاعاتی، جنگ‌های ترکیبی را علیه ونزوئلا و ایران به راه انداخته‌اند. این جنگ ترکیبی برای شکستن ارزهای ایران و ونزوئلا به منظور تحریک ناآرامی‌های داخلی و در نهایت تغییر رژیم طراحی شده است.

در 20 ژانویه، تنها یک روز پس از مقاله ما، اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری ایالات متحده، بدون هیچ گونه قید و شرط، عذرخواهی یا ابهامی، علناً تأیید کرد که توصیف ما در واقع سیاست رسمی ایالات متحده است.

وقت آن رسیده است که کشورهای جهان با رفتار اقتصادی سرکش آمریکا روبرو شوند... این بی‌قانونی غیرقانونی، بی‌ملاحظه، مضر، بی‌ثبات‌کننده و در نهایت در دستیابی به اهداف خود آمریکا، چه رسد به اهداف جهانی، بی‌اثر است.

در مصاحبه‌ای در داووس، وزیر بسنت به تفصیل توضیح داد که چگونه تحریم‌های خزانه‌داری ایالات متحده عمداً برای فروپاشی پول ایران، فلج کردن سیستم بانکی آن و کشاندن مردم ایران به خیابان‌ها طراحی شده‌اند. این کمپین «فشار حداکثری» برای جلوگیری از دسترسی ایران به سیستم‌های مالی، تجاری و پرداخت بین‌المللی است. بسنت توضیح داد: رئیس جمهور ترامپ به خزانه‌داری و بخش OFAC ما، دفتر کنترل دارایی‌های خارجی، دستور داد تا حداکثر فشار را بر ایران وارد کنند. و این کار جواب داد، زیرا در ماه دسامبر، اقتصاد آنها فروپاشید. ما شاهد ورشکستگی یک بانک بزرگ بودیم؛ بانک مرکزی شروع به چاپ پول کرده است. کمبود دلار وجود دارد. آنها قادر به واردات نیستند و به همین دلیل مردم به خیابان‌ها آمدند.

این زنجیره علیتی آشکاری است که از طریق آن تحریم‌های ایالات متحده باعث فروپاشی ارز و شکست سیستم بانکی شد. این بی‌ثباتی پولی منجر به کمبود واردات و رنج اقتصادی شد که باعث ناآرامی شد. بسنت با توصیف اقدامات ایالات متحده به عنوان "سیاست‌مداری اقتصادی" و فروپاشی اقتصادی ایران به عنوان یک تحول "مثبت" در پایان گفت:

بنابراین، این سیاست‌مداری اقتصادی است، هیچ گلوله‌ای شلیک نشده و همه چیز در اینجا به شکلی بسیار مثبت در حال حرکت است.

آنچه وزیر بسنت توصیف می‌کند، البته "سیاست‌مداری اقتصادی" به معنای سنتی آن نیست. این جنگی است که با ابزارهای اقتصادی انجام می‌شود و همه برای ایجاد بحران اقتصادی و ناآرامی‌های اجتماعی که منجر به سقوط دولت می‌شود، طراحی شده است. این با افتخار به عنوان "سیاست‌مداری اقتصادی" مورد ستایش قرار می‌گیرد.

رنج انسانی ناشی از جنگ آشکار و تحریم‌های اقتصادی خردکننده، آنقدرها هم که ممکن است تصور شود، متفاوت نیست. فروپاشی اقتصادی باعث کمبود غذا، دارو و سوخت می‌شود، در حالی که پس‌اندازها، حقوق بازنشستگی، دستمزدها و خدمات عمومی را نیز از بین می‌برد. فروپاشی عمدی اقتصادی، درست مانند جنگ آشکار، مردم را به فقر، سوءتغذیه و مرگ زودرس سوق می‌دهد.

این الگوی رنج ناشی از تحریم‌های ایالات متحده به خوبی مستند شده است. یک مطالعه برجسته در مجله لنست توسط فرانسیسکو رودریگز و همکارانش نشان می‌دهد که تحریم‌ها به طور قابل توجهی با افزایش شدید مرگ و میر مرتبط هستند، و قوی‌ترین اثرات آن برای تحریم‌های یکجانبه، اقتصادی و ایالات متحده یافت می‌شود و تعداد کل مرگ و میر قابل مقایسه با درگیری‌های مسلحانه است.

جنگ اقتصادی از این نوع، اصول اساسی حقوق بین‌الملل و منشور سازمان ملل را نقض می‌کند. تحریم‌های یکجانبه که خارج از اختیارات شورای امنیت سازمان ملل اعمال می‌شوند، به ویژه هنگامی که برای ایجاد مشکلات غیرنظامیان طراحی شده‌اند، غیرقانونی هستند. جنگ ترکیبی با اجتناب از بمباران، قوانین بین‌المللی را دور نمی‌زند (اگرچه ایالات متحده و اسرائیل نیز به طور غیرقانونی ایران را بمباران کرده‌اند). غیرقانونی بودن «سیاست اقتصادی» ایالات متحده نه تنها در مورد ایران و ونزوئلا، بلکه در مورد ده‌ها کشور دیگر که از تحریم‌های ایالات متحده آسیب دیده‌اند، صدق می‌کند.

در حالی که تحریم‌های ایالات متحده در کوتاه مدت برای ایجاد بدبختی مؤثر هستند، استفاده مداوم از آنها به سرعت سایر اقتصادها را تشویق می‌کند تا از خفقان مالی ایالات متحده جدا شوند. شاید اروپا کم‌کم دارد یاد می‌گیرد که همدستی در جنایات اقتصادی آمریکا راه نجاتی نیست، زیرا دولت ترامپ اکنون به همان شیوه، البته با تعرفه‌ها به جای تحریم‌ها، به اروپا حمله می‌کند. ترامپ اروپا را به دلیل عدم واگذاری گرینلند به آمریکا تهدید به اعمال تعرفه کرده است، هرچند که این تهدید را حداقل به طور موقت لغو کرده است. وقتی ترامپ از فرانسه برای پیوستن به هیئت صلح ترامپ «دعوت» کرد، تهدید کرد که در صورت رد این دعوت، تعرفه‌ای ۲۰۰ درصدی بر شراب فرانسوی اعمال خواهد کرد. و همین‌طور ادامه دارد.

ایالات متحده می‌تواند این نوع جنگ اقتصادی جامع را آغاز کند زیرا دلار ارز کلیدی در سیستم مالی جهانی است. اگر کشورهای ثالث از تحریم‌های ایالات متحده علیه ایران و ونزوئلا پیروی نکنند، ایالات متحده تهدید می‌کند که تحریم‌هایی را علیه بانک‌های آن کشورهای ثالث اعمال خواهد کرد، به ویژه برای قطع دسترسی آنها به تسویه حساب‌های مبتنی بر دلار (معروف به سیستم سوئیفت). به این ترتیب، ایالات متحده تحریم‌های خود را بر کشورهای اعمال می‌کند که در غیر این صورت از ادامه تجارت با کشورهای که ایالات متحده سعی در فروپاشی اقتصادی آنها دارد، خوشحال خواهند شد.

در حالی که تحریم‌های ایالات متحده در کوتاه‌مدت برای ایجاد بدبختی مؤثر هستند، استفاده مداوم از آنها به سرعت سایر اقتصادها را تشویق می‌کند تا از خفگان مالی ایالات متحده جدا شوند. کشورهای عضو بریکس و بسیاری دیگر، در حال گسترش تجارت بین‌المللی با ارزهای خود هستند و در نتیجه جایگزین‌هایی برای استفاده از دلار آمریکا ایجاد می‌کنند و از این طریق از این تحریم‌ها اجتناب می‌کنند. توانایی ایالات متحده برای اعمال تحریم‌های مالی و تجاری خود بر سایر کشورها به زودی، احتمالاً در سال‌های آینده، به شدت کاهش خواهد یافت.

زمان آن رسیده است که کشورهای جهان با رفتار اقتصادی سرکش آمریکا روبرو شوند. ایالات متحده با شدت فزاینده‌ای جنگ اقتصادی را آغاز کرده است و در عین حال آن را «سیاست اقتصادی» می‌نامد. این بی‌قانونی غیرقانونی، بی‌ملاحظه، مضر، بی‌ثبات‌کننده و در نهایت در دستیابی به اهداف خود آمریکا، چه رسد به اهداف جهانی، بی‌اثر است. اروپا تاکنون به دنبال راه دیگری بوده است. شاید اکنون که اروپا نیز در معرض تهدید قرار گرفته است، از خواب بیدار شود و به بقیه جهان بیپوند تا رفتار گستاخانه و غیرقانونی آمریکا را

----- **با تقدیم احترامات «2026-02-06»** -----
.....